

Čís. 5310.

Provedl-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před skončením vyrovnávacího řízení, jest kvotu vypočítí ze zbytku pohledávky po odečtení výtěžku oddělovacích práv, jinak jest však oprávněn žádati vyrovnací kvotu z celé v čas vyrovnání nezaplacené pohledávky a nelze při tom vzít zřetel na realizaci provedenou po skončení vyrovnávacího řízení.

(Rozh. ze dne 23. září 1925, Rv I 1494 25.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu na 70.000 Kč namítl žalovaný mimo jiné, že pohledávka žalobkyně činila původně 420.000 Kč, že však byla z největší části zajištěna hypotekárně na domě dlužníka a na jeho pozemcích, v soudním vyrovnání pak o jmění dlužníka schválena a přijata byla 20% kvota a ježto žalobkyně přihlásila k vyrovnacímu řízení pouze 100.000 Kč, protože zbývajících 320.000 Kč kryto jest úplně hypotekami a zástavami a na kvotu 20% zaplatila žalovaná celkem 20.000 Kč, že celá její pohledávka zaplacením zanikla. Dále namítla, že prý jest žaloba předčasnou, dokud zástavy nebyly realizovány a nestalo se vyúčtování a konečně že byl prý závazek k zaplacení celé pohledávky neplatný, ježto by se dostalo jednomu věřiteli výhody před ostatními věřiteli. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti toliko ohledně 12.724 Kč 97 h, jinak ho zrušil. Důvod: Nesprávným jest tvrzení žalované strany, že žalobkyně přihlásila k vyrovnání pouze 100.000 Kč. Ze spisů vyrovnacích plyne, že žalobkyně přihlásila k vyrovnacímu řízení svou pohledávku z běžného účtu 428.217 Kč a ze směnky 8000 Kč, že však jí přiznáno bylo žalobkyní hlasovací právo jen do výše 100.000 Kč, vzhledem k zástavnímu právu, které měla žalobkyně. Přes to však nebylo lze ponechat směnečný příkaz platební v celém rozsahu v platnosti. Ze spisů vyrovnacích vychází a také obě strany přiznávají, že vyrovnání skončeno 20% kvotou, věřitelstvem přijatou a také se přiznává, že na kvotu tuto bylo zaplaceno 20.000 Kč. Dle §u 53 vyr. ř. osvobozuje se dlužník potvrzením vyrovnání od povinnosti hraditi věřitelum to, oč zkráceni byli a to bez ohledu, zda pohledávku přihlásili, či nikoliv a platí to ohledně všech pohledávek, z jakéhokoliv důvodu. Jest ovšem pravda, že dle §u 11 vyr. ř. nejsou vyrovnáním dotčena práva vylučovací, ku kterým patří také vložená práva zástavní (hypoteka) i zákonné zástavní právo, to však znamená, že věřitelé vylučovací (hypotekární) mohou se hojiti z hypoteky bez ohledu na vyrovnání a mohou dosíci i zaplacení celé pohledávky hypotekární, avšak, nestačí-li hypoteka ku krytí celé pohledávky, nemohou věřitelé hypotekární žádati zaplacení nekrytého zbytku na osobním dlužníku. V souzeném případě jest věc tato: Celá pohledávka žalující banky, ať krytá zástavou, pohledávkami, depem, ať nekryta činí 436.217 Kč. Z toho 20% činí 87.243 40 Kč, které žalobkyně ve smyslu soudního vyrovnání může žádati. Na to zaplaceno bylo 20.000 Kč, zbývá tedy 67.243 Kč 40 h, na kterouž částku zástupce žalobkyně také žalobu obmezil, nežádaje dále také 6% úroků. Avšak od této kvoty nutno odečísti jednak 32.542 Kč 43 h, útržek za postoupení pohledávky, a

21.976 Kč z realizování depa akcií Čuprie a pujčky Jugoslávské, dohromady tedy 54.518 Kč 43 h, což odečteno od 67.243 Kč 40 h dává zbytek 12.724 Kč 97 h a ohledně tohoto zbytku jest směnečný platební příkaz odůvodněn a bylo jej proto uznati platným. Ohledně zbývající částky (70.000 — 12.724-97 — 57.275 Kč 03 h), bylo směnečný příkaz platební jako neodůvodněný zrušiti. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalobkyně potud, že ponechal směnečný platební příkaz v platnosti ohledně 67.243 Kč 40 h, ohledně 2.756 Kč 50 h ho zrušil. D ů v o d y: Jde o to, jaké jest právní postavení žalobkyně v důsledku toho, že jako vyrovnací věřitelka se účastnila na vyrovnacím řízení žalované strany. Žalobkyně jest jednak věřitelkou odlučovací, jednak věřitelkou vyrovnací, a z tohoto jejího dvojitého postavení plynou také práva a povinnosti žalobkyně. Pokud právo odlučovací sahá, nedotýká se vyrovnání věřitele ani v příznivých ani v nepříznivých ustanoveních vyrovnání, pokud však jest věřitel odlučovací zároveň věřitelem vyrovnacím, jest podroben ustanovením vyrovnání. Vyrovnací dlužník a jeho ručitel jsou povinni, vyrovnací pohledávku kryti podle ustanovení vyrovnání a zákaz zvláštních výhod dle Šu 47 vyr. ř. týče se i takové pohledávky. Uspokojení takového vyrovnacího věřitele stane se podle nominální hodnoty jeho pohledávky. Z toho plyne, že odlučovací právo takového věřitele zůstane potud mimo úvahu, že příslušnou kvotu dle vyrovnání obdrží z celé své pohledávky a nikoli z pravděpodobného schodku. S hlediskem těchto dále následuje, že věřitelé takoví jsou oprávněni, výtěžku, docíleného realizací jistot, použití k úhradě své pohledávky, pokud vyrovnací kvotou nebyla kryta, a že tomu tak, vyplývá z ustanovení §§ 11, 46 vyr. ř., dle nichž práva věřitelů odlučovacích a vylučovacích ani zavedením řízení vyrovnacího ani vyrovnáním samotným nejsou dotčena. V tomto případě přihlásila žalobkyně k vyrovnacímu řízení žalované strany pohledávku 436.217 Kč, z čehož činí 20% kvota, k jejíž placení se žalovaný zavázal, 87.243 Kč 40 h, na kterouž bylo zapláceno, jak zjištěno, 20.000 Kč, tak že zbývá 67.243 Kč 40 h, které ještě žalobkyně má k pohledávání a na kteréž žalobu obmezila. Pokud touto vyrovnací kvotou žalobkyně uspokojena není, jest oprávněna, použití výtěžku, docíleného realizací jistoty k úhradě své pohledávky. Výtěžek tento činil, jak zjištěno, 32.542 Kč 43 h jakožto útržek za postoupení pohledávky a 21.976 Kč z realizování depotu akcií Čuprie a půjčky Jugoslávské úhrnem 54.518 Kč 43 h a tento výtěžek může si žalobkyně, dle toho co předesláno, odpočísti na svou pohledávku, pokud vyrovnací kvota uspokojena nebyla. Nelze proto přisvědčiti prvému soudu, že tento peníz jest odečísti od vyrovnací kvoty, když vubec prokázáno není, že vyrovnací kvotou a výtěžkem z realizace jistot byla žalobkyně uspokojena. Neprávem proto prvý soud odpočetl výtěžek od vyrovnací kvoty, a spočívá v tomto směru rozhodnutí prvního soudu na nesprávném právním posouzení věci.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V dovolacím řízení jde jedine o to, zda žalobkyně, jsoucí vůči vyrovnávacímu dlužníkovi věřitelkou dílem oddělovací (zajištěnou), dílem

osobní, muže žádati vyrovnávací kvotu 20% z celé v čase vyrovnání nezapravené pohledávky 436.217 Kč, tedy částku 87.243 Kč 43 h, či zda se od této částky má odečísti peníz 54.518 Kč 43 h, docílený — a to dle vlastního přednesu žalované teprve po skončení řízení vyrovnávacího — realizací práv oddělovacích, jak za to měl soud prvé stolice a v opravném řízení tvrdí žalovaná. Otázkou, o kterou tu jde, zabýval se nejvyšší soud již v případě obdobném a vyřešil ji tak, jak i nyní rozhodl soud odvolací (čís. 3999 sb. n. s.). Dovolací soud vycházel tenkrát v podstatě z těchto úvah: Při řešení sporné otázky, nutno míti především na zřeteli důsledky dvojitého postavení, jaké má ve vyrovnávacím řízení ten, kdo jest zároveň oddělovacím (zajištěným) a osobním věřitelem. Na základě práva oddělovacího může takovýto věřitel dosíci uspokojení většího, než věřitelé pouze osobní, po případě i uspokojení úplného (100%ního), aniž v tom lze spatřovati poskytnutí zvláštní výhody, což by jinak dle Šu 47 vyr. ř. nebylo dovoleno. To plyne z ustanovení Šu 46 (1) vyr. ř., že nároky věřitelů oddělovacích nejsou vyrovnáním dotčeny. S druhé strany není takovému věřiteli jako věřiteli osobnímu bráněno, by k vyrovnávacímu řízení nepřihlásil celou svou pohledávku. Jediného omezení doznává věřitel, mající toto dvoje postavení, co do práva hlasovacího. Dle Šu 39 (3) vyr. ř. přísluší takovýmto věřitelům právo hlasovací jen tím dílem jejich pohledávky, který pravděpodobně není kryt právem oddělovacím. Ale tím není řečeno, že jim také vyrovnávací kvota přísluší jen z této částky, pravděpodobně nekryté oddělovacím právem. Stanovení práva hlasovacího a určení kvoty vyrovnávací dlužno rozeznávat, nikoli ztotožňovati. Dále nelze přehlédnouti, že se ve vyrovnávacím řízení neděje zkoumání a zjišťování pohledávek, jako v úpadkovém řízení dle Šu 105 a násl. konk. ř. a neprovádí ani realizace jmění vyrovnávacího dlužníka. V důsledku toho nebyly do vyrovnávacího řádu převzaty předpisy Šu 132 konk. ř., a nelze jich ani v rámci Šu 63 vyr. ř. použiti v řízení vyrovnávacím, ježto vyrovnávací řád v §§ 10, 11, 39, 44 a 46 má v té příčině předpisy zvláštní, jež nebrání tomu, by každý věřitel neuplatňoval v plném rozsahu své osobní nároky vůči dlužníkovi. Proto jest práva oddělovací a práva, postavená jim na roveň, pokud za vyrovnávacího řízení nebyla realizována a tím dosud nevedla k zániku i osobních nároků, při výpočtu vyrovnávací kvoty nechati nepovšimnuta, tak že dotyční věřitelé nejsou ve vyrovnávacím řízení věřiteli schodkovými, jakými jsou v řízení úpadkovém dle Šu 132 konk. ř. Vyrovnávací kvota přísluší jim tedy z celé v čase vyrovnání nezapravené pohledávky a nejen z pravděpodobného schodku, nekrytého právem oddělovacím. Nejvyšší soud nemá příčiny, by se v tomto případě odchýlil od zásad, vyslovených v onom rozhodnutí (srv. též čís. 3852 sb. n. s.), nebo dokonce přidal se k stanovisku žalované pozůstalosti, které nemá v zákoně nejmenší opory. Vždyť v případě žalované straně nejpříznivějším mohlo by jen přijít v úvahu, zda se snad z celkové pohledávky 436.217 Kč nemá sraziti částka 54.518 Kč 43 h (výtěžek, docílený realizací práv oddělovacích), a toliko ze zbytku 381.698 Kč 57 h jakožto nároku čistě osobního vypočísti 20%ní kvota vyrovnávací částkou 76.339 Kč 71 h, tak že by, když vyrovnávací dlužník zaplatil žalobkyni již 20.000 Kč, zbýval jen nedoplatek vyrovnávací kvoty

56.339 Kč 71 h, nikoli 67.243 Kč 40 h. Než, že tak postupovati nelze, plyne z toho, co bylo již vyloženo. Žalovaná jest na omylu, tvrdíc, že ustanovení §§ 11 a 46 vyr. ř. mají jen ten význam, že oddělovací práva mohou býti uplatňována bez ohledu na zahájené řízení vyrovnávací, tedy jen význam formální. Ustanovení ta vyslovují naopak též zásadu hmotně-právní, že oddělovací věřitel může z věci, která jest předmětem práva oddělovacího, dosíci zaplacení i celé své pohledávky, ne jen kvoty vyrovnávací. Potud má dovolatelka pravdu, že provede-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před vyrovnávacím řízením, jest kvotu vypočísti ze zbytku pohledávky po odečtení výtěžku práv oddělovacích, a že tedy jest lépe na tom věřitel, který realizuje oddělovací práva až po skončení řízení vyrovnávacího. Ale to jest důsledek, plynoucí z povahy vyrovnávacího řízení a ze zvláštního postavení oddělovacího věřitele ve vyrovnávacím řízení, zejména z toho, že se — jak již dolíčeno — ve vyrovnávacím řízení neprovádí realizace jmění vyrovnávacího dlužníka, a že oddělovací věřitel nemůže býti nucen, by vubec, po případě v určité době realizoval své právo oddělovací. Proto nelze ani tvrditi, že se věřitelům oddělovacím, kteří s realizací práv oddělovacích čekají do vyrovnávacího řízení — pokud se týče do jeho skončení — poskytuje proti předpisu §u 47 vyr. ř. výhoda před věřiteli ostatními. Neprávem se žalovaná pozůstalost dále dovolává §§ 11 a 12 vyr. ř., dle nichž může vyrovnávací komisař odročiti realizaci oddělovacích práv na šedesát dnů. Lze beze všeho připustiti, že to jest míněno ve prospěch vyrovnávacího dlužníka, nikoli na jeho škodu, ale jinak nelze z těchto ustanovení ničeho odvoditi pro stanovisko žalované strany. Pokud dovolatelka konečně poukazuje na § 39 (3) vyr. ř., dle něhož věřitelům, požívajícím práv oddělovacích, přísluší právo hlasovací jen ohledně té části pohledávky, o níž lze předpokládati, že nebude kryta právy oddělovacími, stačí odkázati na to, že — jak již vyloženo — přesně nutno rozlišovati mezi hlasovacím právem věřitele oddělovacího a vyrovnávací kvotou, která mu přísluší.

Čís. 5311.

Snoubenec jest oprávněn stěžovati si do usnesení, jímž bylo rozhodnuto o (jeho) návrhu na zřízení věna.

Věno jest určiti v cestě nesporné a soud jest oprávněn uložití též jeho zaplacení.

Povinnost vyvěnění dceru trvá i pro druhý sňatek, třebas dcera při prvním sňatku věna nežádala.

Povinnost vyvěnění dceru neřídí se jen dle jmění rodičů, nýbrž přicházejí v úvahu i služební příjmy a lze po případě uložití povinnost ku vyvěnění i ve splátkách.

(Rozh. ze dne 23. září 1925, R II 258/25.)

Věnceslava S-ová, rozená H-ová, hodlajíc se po druhé provdati za Oldřicha D-a, domáhala se na svém otci Matouši H-ovi vyplacení věna 200.000 Kč. Tehdejší snoubenec, pozdější manžel Oldřich D. se k žá-